

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 6. Utrùm infidelibus omnibus, etiam iis qui laborant infidelitate negativa, detur gratia sufficiens ad salutem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

quomodo ei aptum est, ut de peccato commisso velit poenitentiam agere.

Audiamus S. Doctorem: Non possunt, inquit, per poenitentiam deleri peccata demonum, & etiam hominum damnatorum: quia affectus eorum sunt confirmati in malo: ita quod non potest eis displicere peccatum, in quantum est culpa, sed solum displicet eis poena, quam patiuntur Tale autem non potest esse aliquod peccatum hominis viatoris, cujus liberum arbitrium flexibile est ad bonum & ad malum. Unde dicere quod aliquod peccatum sit in hac vita, de quo quis poenitere non possit, erroneum est. Primo quidem; quia per hoc tolleretur libertas arbitrii. Secundo, quia per hoc derogaretur virtuti gratiae, per quam moveri potest cor cuiuscumque peccatoris ad poenitentiam. Sic autem loquendo, S. Doctor dicit quidem, in hac vita nunquam tantam esse cordis obdurnationem, ut peccator converti non possit cum auxilio divinae gratiae. At hanc gratiam omnibus momentis adesse peccatoribus, ut converti possint, & converterantur, si velint, nullatenus dicit, vel insinuat.

ARTICULUS VI.

Utrum infidelibus omnibus, etiam iis qui infidelitate negativa laborant, deus gratia sufficiens ad salutem.

RESPONSIO.

Infidelibus omnibus, etiam iis qui laborant infidelitate negativa, datur pro loco & tempore gratia sufficiens ad salutem.

Prob. 1. Ex Scriptura. Dicitur Sap. cap. 11. *Misereris omnium, quia omnia potes, dissimulas peccata hominum propter poenitentiam. Diligis enim omnia, quae sunt, & nihil odisti eorum, quae fecisti. Nec enim odians aliquid constituisti, aut fecisti parcis autem omnibus, quoniam tua sunt, Domine, qui amas animas.* At quomodo miseretur Deus omnium, & parcit omnibus, si non dat omnibus gratiam, qua si bene uti vellet, consequerentur justificationis beneficium, atque ulterioribus gratiae auxiliis adjuti, in statu iustitiae perseverarent, si vellet, & perseverando salutem adipiscerentur aeternam? Neque verò illa Sapientis verba ad solos electos restringi possunt: nam ratio, quare Deus sic omnium miseretur, hic petitur ex creatione. Beneficium autem creationis omnibus absolute commune est.

1. ad Timoth. cap. 2. sic loquitur Apostolus: *Obsecro igitur primum omnium fieri obsecrationes, orationes ... pro omnibus hominibus ... hoc enim bonum est, & acceptum coram Salvatore nostro Deo, qui omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire. Unus enim Deus, unus & mediator Dei & hominum homo Christus Jesus, qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus. Ex quo textu duo habemus. 1. Deum velle ut omnes absolute homines ad veritatis agnitionem veniant, & salventur. Nam reddens rationem Apostolus, quare Deus velit homines salvari, & ad agnitionem veritatis venire, dicit cum velle, quia est Deus omnium, & pro omnibus mortuus est Christus. At est Deus omnium, & Christus mortuus est pro omnibus absolute, nullo excepto. 2. Hanc Dei voluntatem non esse simplicem & sterilem complacentiam, sed actum prolecutivum, vi cuius media ad finis intenti consecutionem idonea adhibentur: alioqui non diceret Apostolus orandum esse pro omnibus, quia Deus vult omnes salvos fieri; vel certe tam male diceret, quam qui diceret orandum esse pro demonibus, quia Deus salutem illorum vult, simplici scilicet & sterili complacentia.*

Prob. 2. Ex Patribus. S. Ambrosius in Psalm. 118. conc. 8. sic loquitur: *Super omnes sol oriri iubetur. Et hic quidem sol quotidie super omnes oritur. Mysticus autem sol ille iustitiae omnibus ortus est, omnibus venit, omnibus passus est, & omnibus resurrexit.* Simonnet Theol. Tom. II.

Ideo autem passus est, ut tolleretur peccatum mundi. Si quis autem non credit in Christum, generali beneficio ipse se fraudat: ut si quis clausis fenestris radios solis excludat, non ideo sol non ortus est omnibus, quia calore ejus se ipse fraudavit: sed quod solis est, prerogativam suam servat: quod imprudentis est, communis à se gratiam lucis excludit, (videlicet vel gratiam ad credendum in Christum proximè sufficientem, vel saltem aliam remotiorem, quacum proximè sufficientem impetrare posset, repudiando.)

S. Chrysostomus hom. 7. in Joan. in haec verba: *Erat lux vera, quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, sic disserit: Si illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, quoniam pacto tot homines sine lumine permanent? neque enim omnes Christum cognoscunt. Quomodo ergo illuminat omnem hominem? Illuminat profecto, quantum in ipso est. Si qui autem sponte sua, mentis oculis conveniunt, ad huius lucis radios aciem dirigere noluerint, non ex luminis natura in tenebris perstiterunt: sed malitia sua, qui sponte tanto se dono indignos reddiderunt. Nam gratia in omnes diffusa est: non Judaeum, non Graecum, non Barbarum, non Scytham, non liberum, non servum, non virum, non mulierem, non senem, non juvenem effugit, aut dedignatur; omnibus eadem est, omnibus se facilem exhibet, omnes pari honore advocat. Qui autem ejus munere frui negligunt, hanc suam cecitatem sibi ipsis imputent.*

S. Augustinus exposit. 1. in Psalm. 18. haec habet, *Et non est qui se abscondat à calore ejus: Cum autem verbum etiam caro factum est, & habitavit in nobis, mortalitatem nostram suscipiens, non permisit ullum mortalium excusare se de umbra mortis, & ipsam enim penetravit verbi calor.*

S. Prosper, vel alius Author laudatissimus librorum de vocatione gentium, sententiam nostram disertis verbis tueretur, lib. 2. pluribus locis. Sic autem loquitur, cap. 17. *Nunc in extremis mundi partibus sunt aliqua nationes, quibus nondum gratia Salvatoris illuxit quibus tamen illa mensura generalis auxilii, quae desuper omnibus semper hominibus est praebita, non negatur.*

Cap. 26. Postquam varios modos exposuit, quibus Deus ad se homines vocat, sic prosequitur: *Quae opitulatio per innumeros modos, sive occultos, sive manifestos, omnibus adhibetur, & quod à multis refutatur, ipsorum est nequitia: quod autem à multis suscipitur, & gratia est divina, & voluntatis humane.*

Et cap. 31. sic ait: *Elaboratum est, quantum Dominus adjuvit, ut non solum in novissimis diebus, sed etiam in cunctis retro saeculis probaretur, gratiam Dei omnibus hominibus affuisse, providentia quidem pari, & bonitate generali, sed multimodo opere diversaeque mensura: quoniam sive occultè, sive manifestè, ipse est, ut Apostolus ait, Salvator omnium hominum, maxime fidelium: Quae sententia subtilissima brevitate, & validissimi roboris, si tranquillo consideretur intuitu, totam hanc, de qua egimus, controversiam dirimit. Dicendo enim, Qui est Salvator omnium hominum, confirmavit bonitatem Dei super universos homines esse generalem. Adjiciendo autem, Maxime fidelium, ostendit esse partem generis humani, quae merito fidei divinitus inspiratae, ad summam atque aeternam salutem specialibus beneficiis provehatur.*

Prob. 3. Ratione Theologica. Nam Christus mortem suam obtulit pro salute infidelium omnium, etiam illorum, qui de Evangelio nihil audierunt, & audituri sunt unquam. Hanc propositionem ad veritates in Scriptura revelatas pertinere, suo loco ostendimus. Ergo Deus sincerè vult salutem omnium infidelium, etiam illorum, qui nihil unquam audierunt, & audituri sunt de Evangelio: Deum enim sincerè velle salutem eorum omnium, pro quibus Christus mortem suam obtulit, consentiunt omnes tam heterodoxi, quam orthodoxi. Ergo Deus omnibus infidelibus, etiam iis qui nihil, &c. vult dare & dat media ad salutem idonea: Nam qui sincerè vult finem aliquem,

vult adhibere & adhibet, si non efficacia, saltem idonea ad hunc finem media? alioqui simul vult & non vult sincerè finem hunc. Ergo infideles omnes, etiam ii qui laborant infidelitate negativa, pro loco & tempore accipiunt media ad salutem idonea, in quantum si mediis illis rectè uterentur, ulteriùs à Deo adjuvantur, & tandem de rebus fidei instruerentur per homines, Deo hoc illis procurante, vel etiam, si necesse esset, per Angelos.

ARTICULUS VII.

Solvuntur objectiones ex Scriptura & Patribus petita.

Obj. 1. Act. cap. 14. & 17. Deus dicitur in præteritis generationibus dimisisse omnes gentes ingredi vias suas, & contempsisse tempora illa, quæ idè appellantur tempora ignorantia. *Resp.* Sic loqui Scripturam, quia Deus ad gentes non misit Patriarchas & Prophetas suos, nec legem scriptam dedit illis, adeoque eis non impertivit specialia illa gratia beneficia, quæ contulit in Abrahamum & ejus posteritatem. Inde autem minimè requiritur quòd eas privaverit omni gratia sufficiente ad salutem, & contrarium satis significat Paulus Apostolus, cum ait, Act. cap. 14. Deum non sine testimonio apud gentes semetipsum reliquisse; & c. 17. gentes in illis ignorantia temporibus potuisse Deum querere & invenire, hoc est, potuisse ex creaturis, & variis divinæ providentiæ effectibus salutarem Dei notitiam sibi comparare. Quòd autem talem sibi notitiam Dei comparare potuerint absque omni adiutorio interioris gratia, Pelagianum est asserere. Non ergo Deus sic eas dimisit ingredi vias suas, ut eas omni interioris gratia adiutorio destituerit.

Hanc doctrinam expressè tradidit Author librorum de vocatione gentium, lib. 2. cap. 4. *Sed ne in præteritis quidem sæculis, inquit, hæc eadem gratia, quæ post Domini Jesu Christi resurrectionem ubique diffusa est, & de qua scriptum est: Illuxerunt consolationes tuæ Orbi terræ, defuit mundo. Quamvis enim speciali cura, atque indulgentia Dei, populum Israeliticum constet electum, omnesque aliæ nationes suas vias ingredi, hoc est, secundum propriam permissa sint vivere voluntatem, non ita se tamen æterna creatoris bonitas ab illis hominibus avertit, ut eos ad cognoscendum se atque metuendum, nullis significationibus admoneret. Cælum quippe ac terra & mare, omnisque creatura quæ videri atque intelligi potest, ad hanc præcipuè disposita est humani generis utilitatem, ut natura rationalis de contemplatione tot specierum, de experimentis tot bonorum, de perceptione tot munerum, ad cultum & dilectionem sui imbueretur auctoritate, impleme omnia Spiritu Dei, in quo vivimus, movemur, & sumus.*

Obj. 2. Ex cap. 11. Matth. constat Tyrios & Sydonios convertendos fuisse, si Deus voluisset apud eos fieri miracula, quæ apud Judæos facta sunt, & tamen apud eos nulla miracula fieri voluit. Item ex Act. cap. 16. habemus Paulum Apostolum prohibitum fuisse, ne Evangelium prædicaret in Asia.

Resp. ad 1. Ex Scriptura quidem habetur Tyriis & Sidoniis non esse data ea gratia auxilia, quibus cum conversi fuissent: at quòd nequidem data fuerint ea, quibus cum converti potuerint, nec leviter insinuat.

Resp. ad 2. Prohibitum fuisse Paulum à Spiritu sancto, ne certo aliquo tempore Evangelium prædicaret in Asia, non quia Spiritus absolute noluit Asianis Evangelium prædicari; certum enim est Paulum in Asia diu prædicasse, multisque ad Christi fidem convertisse; sed quia volebat Evangelium prius prædicari in Macedonia, quam in Asia prædicaretur. Eo autem tempore, quo Paulus prohibitus est, ne Evangelium prædicaret in Asia, caruerunt quidem Asiani gratia proximè sufficiente ad amplecten-

dam Christi fidem; at habere potuerunt, & pro loco ac tempore habuisse dicendi sunt gratiam remotè sufficientem, hoc est, gratiam, quæ benè utendò, omnia ad credendum in Christum proximè requisita impetrare potuerunt.

Obj. 3. Apostolus Ephes. cap. 2. Gentiles ad fidem conversos sic alloquitur: *Eratis illo in tempore sine Christo, alienati à conversatione Israel, & hospites testamentorum, promissionis spem non habentes, & sine Deo vero in hoc mundo. Nunc autem in Christo Jesu vos qui aliquando eratis longè, facti estis prope in Sanguine Christi, Et c. 5. Eratis aliquando tenebræ, nunc autem lux in Domino.* Ex his autem sic argumentaberis. Id nunc sunt infideles, de quibus agitur, quod fuerunt Ephesii, antequam ad fidem per Pauli prædicationem converterentur. At qui Ephesii in eo statu, in quo fuerunt antequam Paulus eis prædicaret, nullas haberent gratias ad salutem sufficientes: illi enim nullas ejusmodi gratias habent, qui sunt in tenebris, qui sunt sine Christo, sine Deo, sine ulla promissionum spe. Ergo, &c.

R. neg. min. Ad prob. Ref. Illos qui sunt in tenebris infidelitatis, qui nullam habent Christi Salvatoris notitiam, qui non verum Deum, sed idola colunt, qui ignorant promissiones à Deo factas de resurrectione mortuorum, & æterna vita à beatis in cælo duccenda, non habere quidem gratias proximè sufficientes ad salutem; at habere possunt, & habent pro loco & tempore gratias, quibus adjuvantur, si velint, ad habendam salutarem Dei cognitionem, & ad Deum sic cognitum invocandum. Quod si facerent, procuraretur illis Evangelii prædicatio, aliaque ad credendas veritates à Deo revelatas idonea auxilia subministrarentur. Habent igitur gratias ad salutem remotè sufficientes.

Obj. 4. S. Augustinus sæpè sæpiùs ad inscrutabilia Dei judicia recurrit ad solvendam quæstionem hanc, quare Deus ex infidelibus unum potius quam alium vocet ad fidem Christi & Evangelii. Sed ad solvendam hanc quæstionem frustra recurritur ad inscrutabilia Dei judicia, si infidelibus omnibus datur gratia sufficiens ad promerendum prædicationem Evangelii, & alia omnia auxilia proximè requisita ad credendum Christo & Evangelio; tunc enim quærenti cur ex infidelibus unus potius, quam alter, ad fidem Christi & Evangelii vocetur, statim responderi poterit, quia unus benè usus est gratia sufficienti, alter verò non; sive, quod idem est, quia unus vocationem ad fidem Christi & Evangelii meritus est, alter verò non. Ergo falsum est, quòd omnibus infidelibus datur gratia sufficiens ad promerendum, &c.

Resp. neg. min. Nam 1. S. Doctor intelligit quæstionem de vocatione proxima ad fidem Christi & Evangelii non qualibet, sed congrua. Quærenti autem cur ex duobus infidelibus unus potius quam alter, ad fidem Christi & Evangelii proximè vocetur quomodo ei congruit ut velit credere & credat, aliud responderi non potest, quam quia Deus vult unum potius quam alium, sic vocare ad fidem Christi & Evangelii; quantumvis infideles omnes supponantur habere gratias remotè sufficientes, quibus si rectè uterentur, acciperent vocationem proximè sufficientem ad fidem Christi & Evangelii; imò verò etiam si supponatur infidelem illum, qui congruè vocatur, benè usum esse gratia remotè sufficiente, & alterum, qui nullo modo proximè vocatur, gratiam remotè sufficientem repudiassè.

Ratio est, quia infidelis, qui gratia remotè sufficiente benè usus est, & congruè vocatur proximè ad fidem Christi & Evangelii, hanc vocationem proximam congruam neque de condigno, neque de congruo per actum cum retributione infallibiliter connexum meritus est; cum nequidem fideles iustificati gratiam congruam mereri possint sive de condigno, sive de congruo, per actum habentem infallibilem retributionem.

Confirm. Licet finalis perseverantia possit à justis suppli-